

ISBN: 978-625-7014-66-3

© 2018 Ketebe Kitap ve Dergi Yayıncılığı A.Ş.

Ketebe Yayınları: 275

Roman

Yayın Yönetmeni

Furkan Çalışkan

Editör

Cihan Aldık

Düzeltili

Ayşe Nur Buzrul

Mizanpaj

Nilgün Sönmez

Kapak

Harun Tan

1. BASKI

Nisan 2020
İstanbul

ketebe.com

Ketebe Yayınları

Sertifika No. 34989

Maltepe Mahallesi Fetih
Caddesi No: 6 Dk: 2
Topkapı 34010 İstanbul
Tel: 212.612 29 30
e-mail: ketebe@ketebe.com

Baskı ve Cilt

Mega Basım Yayın San. ve Tic. A.Ş.
Cihangir Mah. Güvercin Cad.
No: 3/1 Baha İş Merkezi A Blok
Kat: 2 34310 Haramidere -
Avcılar / İstanbul Sertifika No: 44452
Tel: 212.412 17 00

© Eserin her hakkı anlaşmalı olarak Ketebe Kitap ve Dergi Yayıncılığı A. Ş.'ye aittir.
İzinsiz yayınlanamaz. Kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir.

Düş Kesigi

GÜRAY SÜNGÜ

KETEBE

Güroy Süngü

1976 yılında İstanbul'un sur içi mahallelerinden Kadırga'da doğdu. İlköğretime Kadırga İlkokulu'nda başladı. Çocukluğu Ayasofya ve Sultanahmet'te geçti. Gedikpaşa'da esnaf olan babası sayesinde çalışma hayatını erken yaşta tanıdı. Üniversiteden mezun olana kadar bütün tatillerini Kapalıçarşı'da geçirdi. Farklı milletlerden, meşreplerden, dinlerden insanların arasında büyüdü. Üniversite eğitimini Uludağ Üniversitesi'nde aldı. İktisat fakültesinde okudu. Mezuniyetinden sonra özel sektörde çalışmaya başladı. 2009 yılına kadar çeşitli sektörlerde görev aldıktan sonra, yayın sektörüne geçti.

Düş Kesiği adlı romanıyla 2010 Oğuz Atay Roman Ödülü'ne, *Kış Bahçesi* adlı romanıyla 2011 Türkiye Yazarlar Birliği Roman Ödülü'ne layık görüldü. 2014 yılında *Deli Gömleği* ve *Hiçbir şey Anlatmayan Hikâyelerin İkincisi* kitapları ile Necip Fazıl Hikâye Ödülü'nü kazandı. 2018 yılında 14. Kristal Lale ödüllerinde yılın edebiyatçısı seçildi.

Kitapları;

Dördüncü Tekil Şahıs-Roman, 2006, *Pencereden-Roman*, 2006, *Düş Kesiği-Roman*, 2010, *Deli Gömleği-Öykü*, 2010, *Kış Bahçesi-Roman*, 2011, *Hiçbir şey Anlatmayan Hikâyelerin İkincisi-Öykü*, 2012, *Köşe Başında Suret Bulan Tek Kişilik Aşk-Öykü*, 2014, *Mehmet'i Sakatlayan Serçe Parmağı-Roman*, 2015, *İnsanın Acayip Kısa Tarihi-Uzun Hikâye*, 2016, *Vicdan Sızlar-Öykü*, 2016, *İbrahim'in Kaybettiğini Bulmasıdır*, 2018, *Az Kalan Gölge-Roman*, 2019, *Sayıklar Bir Dilde-Öykü*, 2020.

ON SÖZ

Var etmenin Dayanılmaz Ağırlığı

1. Romanlarınızdaki kişileri ve olayları hayatınızdan mı alıyorsunuz, yoksa tamamen hayal ürünü mü? Bunlar yaşanmış şeyler mi, yoksa uydurma mı? Gerçek mi, değil mi?

Bir insan karşıma geçip, sen çok aptal birisin dese, muhtemelen hayır ben aptal değilim derim. Kavga edeceğimi zannetmiyorum, ikna etmeye uğraşacağımı da zannetmiyorum, insan karşısındakini aptal olmadığına nasıl ikna edebilir ki zaten. Ama bir insan karşıma geçip bunlar gerçek mi yoksa hayal ürünü mü diye sorduğunda, gerçekten ne yapacağımı şaşırıyor, ne diyeceğimi bilemiyorum. 2013 yılının sonlarına doğru bir üniversitede kendimce bir şeyler eveleyip geveledikten sonra, panelin soru cevap bölümünde bir öğrenci tam da böyle bir soru yöneltti bana. Şöyle bir şey söyledim;

“Diyelim ki, adamın birisinin yolda yürürken ayağının takılıp düşmesini anlattım. Etraftakilerin gülmesini. Adamın acziyetini, küçük düşüşünü, utancını. Sen de bunu okudun ve bu gerçek mi yoksa hayal ürünü mü diye bana sordun. Ben de sana cevap verdim; ben yolda giderken ayağım takılıp da düşmedim hiç. Ama aciz oldum, küçük düştüm ve utandım, hem de çok. Bu duyguları anlatmak için adamın ayağının takılıp

düşüğünü anlattığım bir hikâye yazdım. Şimdi ben sana sorayım, bu anlattığım hikâye gerçek midir, uydurma mıdır?”

Öğrenci cevap verdi bana, azıcık düşündü ve “uydurma” dedi. Kalbim çok acıdı. Bütün inancımı yitirdim bir anda. Kendimi çok yalnız ve çaresiz hissettim. Belli etmedim. Güldüm ve o zaman anlattığım her şey uydurma dedim. Başka bir soruya geçtik.

2. Biliyorum bu kadar güçsüz olmamalıyım, ayrıca biliyorum, bunları bu şekilde itiraf etmemeliyim. Neyse, bu yazıyı galiba bu sebepten yazmaya çalışıyorum. Düş Kesigi diye bir roman yazdım. Bu romanda geçen olayları uydurdum mu, yoksa yaşadım mı, bunu söylemek için. Hayır aslında söylemek için değil, anlamak için.

3. Kasım 2005’te başlayıp Eylül 2009’da bitirdiğim bir roman Düş Kesigi. Asıl adı “Var etmenin Dayanılmaz Ağırılığı”ydı. Ama dört yayınevi ile görüşüm ve dört yayınevi de önce ismi sonra romanı reddettiler. Bunlar romanın yayın süreci ile alakalı kısımlar olduğu için üzerinde durmayacağım. Sadece meselem var etmekle alakalı olduğu için burada anmak istedim. Çünkü galiba bu yazının bir kısmı “uydurmak” bir kısmı ise “var etmek”le alakalı olacak.

4. Romanı yazmaya Kasım 2005’te başladım, ama ilk harfi yazdığım o gün, romanın bütün bölümleri ve o bölümlerde nelerin anlatılacağı tamamlanmıştı. Öncesinde bir yıl kadar bir sürede notlar almış, hikâyeyi oluşturmuş ve olay örgüsünü tamamlamıştım, deyim yerindeyse kurguyu oluşturmuştum. Buna rağmen romanın yazılış evresi ilk harfle son harf arasında geçen süre ve o sırada olanlar.

Daha önce bir roman üçlemem vardı, yazıp bitirdiğim. Bu üçlemenin ilk romanı Dördüncü Tekil Şahıs’tı. İkincisi Kış Bahçesi’ydi. (Bu iki roman arasındaki bağlantıları fark eden okurların da olması beni ayrıca mutlu etmiştir.) Üçüncü roman ise henüz yayınlanmayan bir roman ve ilk iki romandaki karakter-

terlerin bazılarının da yer aldığı bir kurmaca. Üçüncü romanın bazı bölümlerinde aynı olayın, farklı karakterlerin bakış açısıyla anlatıldığı bölümler var. Mesela İsmail ile Arif karşılaşmalar, bu karşılaşma romanın üçüncü bölümünde İsmail'in gözünden verilir. Romanın altıncı bölümünde ise aynı sahne Arif'in gözünden anlatılır. İlk anlatılışında olayların seyrine etki eden her şey, ikinci anlatılışında seyrin aslında o şekilde etkilenmediğine, başka bir şekilde etkilenmiş olabileceğine dair soru işaretlerine yol açar. Hangisinin asıl seyre etkisi olduğu finale doğru ortaya çıkar. Bunu yaparken, yöntem beni heyecanlandırmıştı. Düş Kesigi romanı daha kafamda yokken, benzer bir olayı insanın kendisinin farklı bakış açılarıyla yapabilir miyim, yapabilirsem nasıl olur diye düşünmeye başlamıştım. Aynı insanın farklı bakış açıları, aynı insanın farklı zamanları anlamına da geliyordu bir bakıma. Sonra bu farklı zamanlar (zaman da yolculuk çağrışımı yapıyor ama değil) gençlik, ihtiyarlık, cahillik, olgunluk gibi dönemlerden mi ibaret diye düşünmeye başladım. Sonra kırk yaşındaki ben, otuz yaşındaki beni karşısına alsa ona ne söyler, otuz yaşındaki ben-in hayatını etkileyecek ve değiştirecek şeyler muhakkak. Peki ya otuz yaşındaki ben-in söylediği bir şey kırk yaşındaki ben-i değiştirebilir mi? Ben-in değişiminden bahsediyorum da bir yandan da roman izleği diye bir şey var, bunu çift taraflı nasıl etkiye açabilirim? Romanın değişecek olan izleği aslında romanın asıl izleği denebilecek şey olabilir mi? Çünkü, kader diye bir şey var. Bunlar soru işaretleriydi, cevabı bularak yazılabilecek şeyler değildi, cevabı bulmak için yazılabilecek şeylerdi, buna inandım. İlk hareket noktam böyle bir şeydi. Biliyorum anlatamadım.

5. İkinci hareket noktam, roman tutkusuyla alakalıydı biraz. Var etmek tutkusu denebilir mi? Var etme yeteneği ya da? Bir yazarın yazdığı karaktere sorumluluğu. Bir karakterin, kendisini yazan yazarla irtibatı. Yazarın söylemedikçe karakterinin yaşamayacağı şeyler. Kurgu yaparken, karakterin belirsiz, gri bölgeleri. O bölgelerin rengine kavuşmasını sağlayacak şey,

romanın kurgusu gereği romana dâhil olmadığından söylenmeyecekken, (bu itibarla öyle bir gerçek yokken) romanın kurgusunda yapılan değişiklik nedeniyle söylenmesi gerektiği an, unutulmuş bir hatıranın canlanması gibi karakterin zihninde belirir mi? Romanın karakteri olan M'nin çocukluğu romanda geçmeyeceği için yazar tarafından düşünülmemiş, kurulmamış ise, M'nin bir çocukluğu yine de var olabilir mi? Bu soru da benim için heyecan vericiydi. Cevabı romanın karakterinin ve anlatıcının (anlatıcı da bir karakter sonuçta) romanın izleğinde verebileceği açıktı.

Öte yandan yazar, romanın ne kadarına hâkimdir? Kurgu gereği romanda hiç anlatılmayacak detaylar da romancı tarafından bilinmekte midir, yoksa nasıl olsa romanda geçmeyeceği için romancının da kafasında yok mudur bunlar? Ben var olduğunu düşünüyordum. Bende vardı çünkü. Ama yok sayarsam ne olur, var olduğunu yazar ya da karakter anlarsa ne değişirdi, bunu da merak ediyordum. Galiba bu hareket noktayı biraz anlatabildim.

6. Üçüncü hareket noktam, o öğrencinin sorusuyla alakalıydı; romancı romandaki olay ve karakterlerin ne kadarını kendi hayatından seçer? Buna bir cevap aramak değildi niyetim, önceki hareket noktalarımın aksine. Buna bir cevap vermektir, inandığım ölçüde. Çünkü gerçek denen şeyin bir yalancı peygamber olduğuna inanırdım lise yıllarımdan beri. Belki biraz hayalci olduğum için. İnsan anlatacağı her şeyi kendi hayatından alırdı. Ama o “gerçek gerçek gerçek” diye tutturan gerçekçilerin zannettiği gibi bir şey değildi bu. Mesela Dostoyevski cinayet işlememiş olabilirdi (belki de işlemişti, bilemiyorum) ama vicdan azabı nedir biliyordu. Hayır vicdan azabı nedir, bunu herkes bilir zaten, sözlükte bile yazar, o, vicdan azabı denen duyguyu çekmişti. Duymuştu. Onunla ezilmişti. O ezilmeyle güzelleşmişti. Bense yalnızlık nedir biliyordum mesela. İnsanın kendisini uzaylı gibi hissetmesi nasıl bir şeydir? Orada bir sokak yokken, orada bir sokak var deyip, o sokaktaki ağa-

cın altında alnı terli, üstü kirli, elinde plastik topla oturan bir çocuğun, sokakta esen hafif bir rüzgârla ürpermesi nasıl bir şeydir. Hem bu ürperme nasıl bir şeydir, hem de olmayan sokaktaki olmayan ağacın altındaki olmayan çocuğun olmayan ürpermesini var gibi görebilmek nasıl bir şeydir. Bu çok büyük bir şeydi. Bu, gerçek olamayacak kadar güzel bir şeydi. Bunu anlatmalıydım. Önce kendime. Sonra onlara. Bunu anlatabildim mi bilmiyorum ama bu hareket noktayı anlatabildim.

7. Bir diğer hareket noktam ise üçüncü hareket noktama benzerlik arz ediyordu. Kendi hayatım. Ama asla birebir değil, aslında birebir uyarlamak çok kolaydı, ama ispat etmek istediğim şey, “kendinizi bile anlatsanız o kendiniz değildir artık, başkasını bile anlatsanız, sizdeki başkasıdır o artık” değildi. Bu vardı, tabii ki vardı, ama bununla sınırlı değildi, ötesi de vardı. Gerçekle “uydurma” olanı, uydurma olanı gerçek, gerçek olanı uydurmaymış gibi kurarak, sonrasında ise ya hepsini uydurma, ya hepsini gerçek diye göstererek yazmak, gerçekle “uydurma” olanın birbirine karışması ile yapılabilir diye düşündüm. Bunun için bir gerçek karaktere (anlatıcı yani romandaki Gereksiz Yazar) ve bir uydurma karaktere (romandaki M, yani gereksiz yazarın yazdığı romanın karakteri, yani Düş Kesigi romanının içindeki roman için uydurulan karakter) ihtiyaç duydum. Gereksiz Yazar gerçektir (Düş Kesigi romanı için gerçek, çünkü romanın karakteri) çünkü romandaki gerçek insandı o. Yürüyen, konuşan, var olan. M uydurmadı, (Düş Kesigi romanı için uydurma, çünkü Düş Kesigi romanının içindeki romanın karakteri) çünkü romandaki romanın “roman karakteri”ydi. Ama tuhaf olan şeydi ki; uydurma karaktere (M’ye) kendi hayatımı, uydurmayı yapan gerçek karaktere (Gereksiz Yazar’a) uydurduğum bir hayatı yazdım. Ama yazarın her ne yazarsa kendisinden izler taşıması söz konusudur diye inandığımdan gerçek diye yazdığım uydurma karakter (gereksizyazar), uydurma diye yazdığım gerçek karakteri (M) yazarken, ona kendi hayatından unsurlar kattı. Böylece gerçek